

EHDOLLISUUS TUKIEN PERUSEHDOT

Päivi Hiltunen ylitarkastaja
Pohjanmaan ELY-keskus Kokkolan toimipiste,
Ryhmäpäällikkö Anne Koskinen
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Ehdollisuuden opas



<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/perusehdot/ehdollisuus/ehdollisuuden-opas/ehdollisuuden-opas-2023/>



Ekojärjestelmä (vapaavalintainen)

- talviaikainen kasvipeitteisyys
- luonnonhoitopellot
- monimuotoisuuspellot
- viherlannoitusnurmet

Ympäristösitoumus

Tilakohtaiset pakolliset toimenpiteet (3 kpl):

- Maanäytteet
- Lohkokirjanpito
- Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma

Tilakohtaiset vapaavalintaiset (7 kpl),
joista 2 pakollista

Lohkokohtaiset vapaavalintaiset (8 kpl)

- Perustulotuki
- Nuorten viljelijöiden tuki
- Tuotantoon sidotut tuet
- Uudelleenjakotuki
- Ekojärjestelmätuki
- Luonnonhaittakorvaus
- Ympäristösopimukset
- Luomu

EU:n osittain/kokonaan
maksettavat eläintuet

Ehdollisuus

- fosfori- ja typpilannoitus
 - lannoitteiden/lannan käyttö, käsittely ja varastointi
 - suojakaistat (3 m)
 - vähimmäismaanpeite (33 %)
 - viljelykiertovaatimus
 - kasvinsuojelututkinto
 - ruiskun testaus
- (maanäytteet tarvitaan lannoituksen laskemiseksi)



Ehdollisuus ja eläimet

Eläimiä koskevat ehdollisuuden vaatimukset muodostuvat jo voimassa olevasta lainsäädännöstä, eivätkä siis tuo tuotantoeläinten pidolle uusia vaatimuksia.

Eläinten merkintä ja rekisteröinti ei kuulu ehdollisuuden piiriin mutta on kuitenkin lakisääteinen ehto.

- **Eläinten hyvinvointi**

Ehdollisuudessa eläinten hyvinvoinnin ehdot kohdistuu tuotantoeläinten pitoon

- **Rehut**

oltava turvallisia ja jäljitettävissä sekä rekisteröinti rehualantoimjaksi ajan tasalla

Elintarvikkeet

kasvintuotantotiloja/eläintiloja
koskevia hygieniavaatimuksia
maidontuotannon/munantuotannon
hygieniavaatimuksia
tuotantoeläimiltä kiellettyjen
aineiden käyttöä
eläinlääkejäämiä
lääkityskirjanpitoa
kasvinsuojeluainejäämiä



Viljavuustutkimus ehdollisuudessa

Lannoitus suunniteltava viljavuustutkimusten perusteella

- Ehdollisuudessa lannoituksen perusteena voidaan hyväksyä korkeintaan 10 vuotta vanha viljavuustutkimus (Ympäristökorvauksessa tiukemmat ehdot -5v.).
- Lannoituksen enimmäismäärät ovat siirtyneet ympäristökorvauksesta ehdollisuuden alle ja määrissä ja ehdoissa on muutoksia
- Jos ei ole ympäristösitoumuksen mukaista viljavuustutkimusta, on tutkimus teetettävä erikseen **akkreditoidussa laboratoriossa.**

Fosforin osalta selvitettävä viljavuusluokka

Typen osalta selvitettävä maalaji

- Fosforilannoituksen voi tehdä myös viljavuusluokka 6 tasoilla, typpilannoitusta varten pitää maalajianalyysi teettää erikseen.
- Viljavuusluokka 6 tasoa voi käyttää perunalla, sokerijuurikkaalla ja puutarhakasveilla (luettelo ehdollisuuden oppaassa)
- Nurmilla ja viljoilla jos käyttää viljavuusluokka 6 ja lannoittaa P-lannoitteella niin tulee P-ylitys ja seuraamus ehdollisuuden kautta
- Jos maalajia ei ole analyysillä määritetty, joudutaan lannoitusvalvonta tehdä taulukkoarvoilla ja maa-analyysin puutteesta tulee nitraattiasetuksen kautta ehdollisuuden seuraamus.

- Lanta-analyysi viiden vuoden välein, jossa määritetään lannan sisältämä liukoinen typpi, kokonaistyyppi ja kokonaisfosfori
- Fosforin kierrättämisen vaatimukset pysyneet ennallaan
- Satotasokorjausta, fosforintasausta ja lantapoikkeusta voi käyttää
- Lantapoikkeus mahdollisuus voimassa 1.1.2025 saakka





Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vesipuitedirektiivi

Fosforilannoitus / Ehdollisuuden oppaassa lannoitustasot
Veden ottamista koskevat ilmoitukset ja luvat
Maaperän ja pohjaveden pilaamisen kieltä
Rehevöitymistä aiheuttavia aineita
ei saa päästää suoraan tai välillisesti pohjaveteen
ehdollisuuden ehto koskee vain fosfaatteja
Eläinsuojien ympäristöluvat/ilmoitukset

Nitraattidirektiivi Lannan käyttö ja käsittely /lannoitustasot

Kasvinsuojeluaineet

Tilalla on käytetty vain Suomessa
hyväksyttyjä kasvinsuojeluaineita
Kasvinsuojeluaineiden käytössä on
noudatettu kasvinsuojeluaineen
myyntipäällyksmerkintöjä

Nitraattidirektiivi



Lannoitelaki



LINKIT: [Nitraattidirektiivi](#) [Lannoitelaki](#)





Fosforilannoitus

- Käytettävä lantlajeittain samaa perustetta lannan ravinnelaskennassa (joko analyysin arvo tai taulukkoarvo)
- Lannoituksessa huomioidaan kokonaisfosfori 100%:sti
- Poikkeukset:
 - lihaluujauho, käsitelty saostus- ja umpisäiliöliete ja puhdistamoliete huomioidaan 60 % kokonaisfosforista
 - Tuhka ja biohiili - huomioidaan 40 % kokonaisfosforista
 - Turkislanta - huomioidaan 60 % 31 päivään joulukuuta 2027 asti.
- Jos lannoitevalmiste sisältää useampaa ainetta, lannoitevalmisteen sisältämän kokonaisfosforin käyttökelpoisuus lasketaan ainesosien massaosuuksien ja käyttökelpoisuuksien perusteella.
- Jos tuoteselosteessa ei ole tietoa aineosan massaosuudesta, fosforin käyttökelpoisuus otetaan huomioon kokonaisuudessaan.





- Käytettyihin ravinmääriin on laskettava mukaan epäorgaanisten ja orgaanisten lannoitevalmisteiden, lannan sekä muiden pellolle levitettävien aineiden fosfori, jos niiden sisältämää fosforia levitetään enemmän kuin yksi kilogramma hehtaarille vuodessa
- Lannoitevalmisteiden ravinteet huomioidaan, jos ne on ilmoitettava lannoitevalmisteen tuote-selosteessa.
- Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti kasvin, satotason ja maan viljavuusluokan perusteella
- Jos sato jää korjaamatta, käytetty lannan ja lannoitevalmisteiden fosfori huomioidaan kokonaisuudessaan seuraavan vuoden lannoituksessa.

	Ykköspelto N ₁	Yk
ji	<u>KHt</u>	
	vm	
n	1,0	
muus	 5,4	
	 226	
	 31	
	 240	
g/l	 59	
	 27	
	 < 15	

Vesien suojeleminen maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta

Lannan ja lannoitevalmisteiden käsittely

Lannan varastointi ja varastointitilojen vaatimukset

Kuivalannan **varastointi poikkeustilanteissa**

Lannanlevityksen rajoitukset

Typpilannoituksen enimmäismäärät

Lanta-analyysi

Kirjanpito

Nitraattiasetus

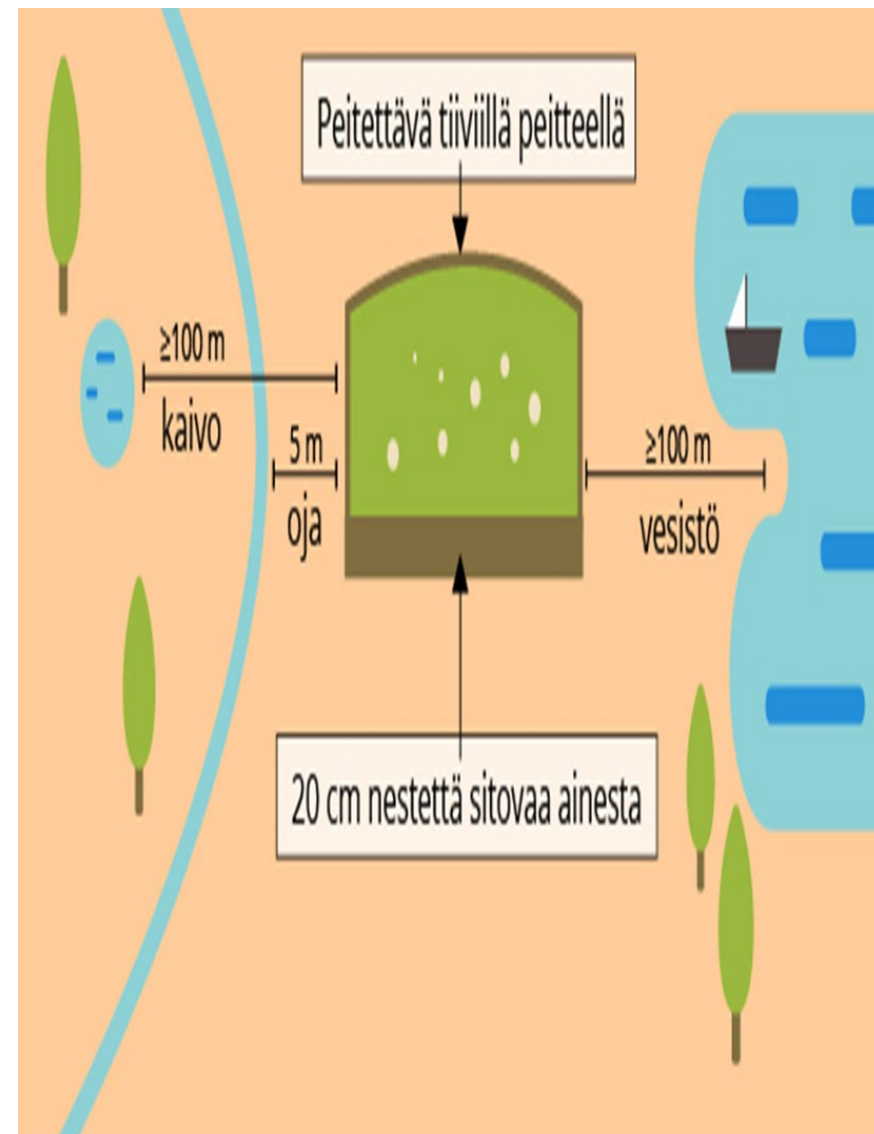


[Linkki: Nitraattiasetus](#)

Muutamia poimintoja nitraattiasetuksesta

Lantavarastot ja varastointitilat:

- **Ei saa sijoittaa**, pohjavesialueelle, tulvanalaiselle alueelle
 - **Alle 50 metrin etäisyydelle** vesistöstä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä
 - **Alle 25 metrin etäisyydelle** valtaojasta tai vesilain mukaisesta norosta
- Lannan varastointi aumassa; ka% vähintään 30%
 - Työtekkinen syy: kelirikko tai lantalalaitteiden rikkoutuminen tms.
 - Hygieeninen syy: lannan sisältämä taudinaiheuttaja
 - Varastointi kielletty 1.11.-31.1.
 - Aumaan varastoitu lanta levitettävä auman perustamisvuonna – vähintään yhdelle hehtaarille ja enintään koko lohkolle levitettävä määrä
 - Kaksi välivuotta
 - Ilmoitus kunnan ympäristöviranomaiselle 14 vrk ennen aloittamista





Lannoitteiden käyttö

- Lannoitteet on levitettävä pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole
- Lannoituksessa on otettava huomioon keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji
- Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on kielletty marraskuun alusta maaliskuun loppuun
- Lannoitteita ei saa levittää lumipeitteiseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan
- Kuivalantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita (ka-pitoisuus väh. 30 %) voidaan levitysaikana säilyttää pellolla enintään 4 viikkoa levitystä odottamassa
- Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaninen lannoitevalmisteet on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä
- Kasvipeitteisenä talven yli pidettävälle peltolohkolle lantaa ja org. lannoitevalmistetta saa 15.9. jälkeen levittää vain sijoittamalla, ellei kyseessä ole syksyllä kylvettävän kasvin kylvöä edeltävä lannan levitys



Torjunta-aineiden kestävä käyttö

- Kasvinsuojeluaineiden käsittely ja varastointi sekä niiden pakkausten ja jäännösten käsittely oikein
- Toiminnanharjoittajien on noudatettava erityistä varovaisuutta varastoitaessa, käsiteltäessä, laimennettaessa ja sekoitettaessa kasvinsuojeluaineita ennen niiden levittämistä ja levittämisen aikana, jotta toimenpiteet eivät vaaranna ihmisten terveyttä eivätkä ympäristöä.
- Kasvinsuojeluaineita on säilytettävä asianmukaisessa säilytystilassa erillään elintarvikkeista ja rehuista. Kasvinsuojeluainepakkausten ja kasvinsuojeluainejäännösten talteenotto ja hävittäminen on tehtävä [jätelain](#) mukaisesti.
- Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet testattu 3 vuoden välein
- Poikkeuksia reppuruiskuille ym. pienemmät ruiskut
- Kasvinsuojelututkinto 5vuoden välein

Kirjanpitovaatimukset

- Maalaji
- viljavuusluokka
- Satotaso /satotasonkorjaus
- lannoituspäivä tai -päivät
- lannan, väkilannoitteiden ja orgaanisten lannoitevalmisteiden lajit ja määrät
- lohkolle levitetyn liukoisen ja kokonaistypen määrä
- lohkolle levitetyn kokonaisfosforin määrä (lukuun ottamatta kasvualustoja)
- fosforin tasauksen alkaminen ja tasausvuosi
- tiedot lannan tai mädätteen fosforinerotuksesta ja jakeen tyyppien ja fosforin suhteesta, jos käytät fosforin kierrätykseen annettua poikkeusta viljavuusluokissa 6 ja 7.
- Käytetyn lannan, orgaanisten lannoitevalmisteiden ja typpilannoitteiden:
 - Määrä ja niiden sisältämä liukoinen typpi ja kokonaistyppi
- Ajankohta, jolloin lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita on levitetty pellolle
- Lantapoikkeus 1.1.2025 asti



Vähimmäismaanpeite

- Säilytä vähintään 33 prosenttia tukihakuvuonna hallinnassasi olevan pellon ja pysyvien kasvien alasta kasvipeitteisenä syksystä seuraavaan kevääseen.
- Vaatimusta ei voi täyttää pysyvän nurmen alalla
- Säilytä alat kasvipeitteisenä 31.10. alkaen seuraavaan kevääseen 15.3. saakka.
- Vähimmäismaanpeitteen kasvipeitteisyyteen hyväksytään aito kasvipeite, kemiallisesti tuhottu sänki sekä kevennetysti yhteen kertaan muokatut alat, sekä tietyillä kasveilla (kaalit, herneet yms.) muokkaamattomat alat, jos maan pinnalla on sadonkorjuusta jäänyttä kasvijätettä.
- Huomioi, että tukihakuvuonna sänkikesannoksi ilmoitettua alaa ei voi ilmoittaa kasvipeitteisenä alana.

Säilytä talviaikainen kasvipeite näin:

Tammikuu

Helmikuu

Maaliskuu

Huhtikuu

Toukokuu

33 % pellon ja pysyvien kasvien alasta

15.3.

Toimenpidelohkot, joista haet ekojärjestelmätukea

15.4.

Pysyvän nurmen toimenpidelohkot, joista haet ekojärjestelmätukea

1.5.

- Jos haet ekojärjestelmätukea **joltain** pysyvän nurmen toimenpidelohkolta, muista säilyttää myös **muut** pysyvän nurmen alat kasvipeitteisinä 15.4. saakka.



RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Esimerkki talviaikaisesta vähimmäismaanpeitteestä:

Vähimmäismaanpeitteen alan laskennassa huomioidaan lohkot 1–4, jotka ovat peltoa ja pysyvien kasvien alaa. Pysyvän nurmen alaa ei lasketa mukaan vaatimukseen. Pellon ja pysyvien kasvien alasta 50 % (lohkot 1 ja 2) on kasvipeitteistä.

Lohko 1	Lohko 2	Lohko 3	Lohko 4	Lohko 5	Lohko 6
vehnä, sänti (peltoalaa)	omena, riviväleissä kasvusto (pysyvä kasvi)	kaura, kynnetty (peltoalaa)	ohra, kynnetty (peltoalaa)	nurmi, kasvipeitteinen (pysyvä nurmi)	nurmi, kynnetty (pysyvä nurmi)



Viljelykierto

Vuotuinen viljelykierto

- Vaatimus ei koske monivuotisia viljelykasveja, heinä- ja nurmirehukasveja, kesantoja, perunaa, porkkanaa, sokerijuurikasta, keräkaaleja, sipuleita, puna- ja keltajuurikasta.
- Vuosittaisessa viljelykierrossa yksivuotisen viljelykasvin pitää vaihtua vuosittain vähintään 33 prosentilla hallinnassasi olevalla peltoalalla.
- Viljelykierron toteutumista verrataan alalla edellisvuonna ilmoitettuihin yksivuotisiin kasveihin.
- Syyskylvöiset ja kevätkylvöiset kasvit, spelttivehnä sekä välikasvi luetaan eri Viljelykasveiksi.
- Välikasvi on samana vuonna kasvaneen satokasvin jälkeen kylvettävä toissijainen kasvi, joka on eri kasvi kuin satokasvi ja joka muodostaa kasvuston.
- Välikasvi on kylvettävä viimeistään 31.8. ja säilytettävä 31.10. asti.
- Viljelykierron tarkastelussa edellisen vuoden viljelykasviksi katsotaan pääkasvin sijaan välikasvi, jos ilmoitat välikasvin kasvulohkolle.

Viljelykierto

- Esimerkki viljelykiertovaatimuksesta:
Vuonna 2023 lohkoilla 1, 2 ja 3 on yksivuotista kasvia. Viljelykiertovaatimus täyttyy vuonna 2024 kun 33 % kasveista on vaihtunut toiseen (vehnä kauraksi).

Vuosi	Lohko 1	Lohko 2	Lohko 3
2023	Vehnä	Vehnä	Vehnä
2024	Kaura	Vehnä	Vehnä



Usean vuoden viljelykierrossa voit viljellä samaa yksivuotista viljelykasvia samalla peltoalalla enintään kolme vuotta peräkkäin (Toteuduttava ensimmäisen kerran 2025).

Viljelykiertovaatimus ei koske sinua, jos:

- yli 75 % tilasi peltoalasta on heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa, kesantona tai palkokasvien viljelyssä tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä
- yli 75 % tilasi maatalousmaasta on pysyvää nurmea tai heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä
- tilasi peltoala on enintään 10 hehtaaria
- tilasi koko maatalousmaa on luonnonmukaisessa tuotannossa

Esimerkki **usean vuoden viljelykierrosta**: Samaa yksivuotista kasvia on viljelty peltoalalla enintään kolme vuotta peräkkäin.

Vuosi	Lohko 1	Lohko 2	Lohko 3
2022	Vehnä	Vehnä	Vehnä
2023	Kaura	Vehnä	Vehnä
2024	Kaura	Kaura	Vehnä
2025	Kaura	Kaura	Kaura



Kesannot

- Kesantojen on pääsääntöisesti oltava viher- tai sänkikesantoa (edellisen kasvukauden yksivuotisen viljelykasvin sängen peittämää ja muokkaamatonta) 30.6.-31.8.
- Jos kylvät kesantolohkolle syksyllä kylvettäviä kasveja, voit päättää, muokata ja kylvää kasvuston 1.8. alkaen
- Jos lohkolla on toisen vuoden tai vanhempi viherkesanto, niitä tai laidunna kesanto viimeistään 31.8. Niitä myös sänki- ja avokesanto viimeistään 31.8., jos lohkolla on kasvustoa.
- Avokesanto on sallittu, jos:
 - pellon viljelykuntoa parannetaan torjumalla vaikeasti hävitettäviä rikkakasveja
 - tehdään lyhytaikaisia kunnostustoimenpiteitä
 - kyseessä on ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde tai
 - poikkeamiseen on muu erityinen syy.



Suojakaista vesistön varrelle

- Vesistöön rajoittuvalla lohkon rajalla on oltava muokkaamaton kasvipeitteinen vähintään kolmen metrin levyinen suojakaista, joka on perustettu kylvämällä monivuotisia nurmikasveja.
- Suojakaistan voi perustaa myös kylvämällä suojaviljaan.
- Suojakaistalla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita eikä lannoitteita.
 - ELY voi tuenhakijan hakemuksesta tapauskohtaisesti antaa luvan suojakaistan kasvuston hävittämiseen vaikeissa rikkakasvitilanteissa pesäketorjuntana.
 - Vaikealla rikkakasvitilanteella tarkoitetaan helposti leviävien rikkakasvien laajamittaista esiintymistä, hukkakauraa tai haitallisia vieraslajeja.
 - Lupaa anotaan omasta ELY-keskuksesta – lomake 443 toimitetaan valvonta.pohjanmaa@ely-keskus.fi tai valvonta.pohjois.pohjanmaa@ely-keskus.fi
 - Lupahakemuksessa vaaditaan perustelut, miksi on tarve käyttää kasvinsuojeluainetta
- Peruslohko ei rajoitu vesistöön, jos maatalousmaan ja vesistön välillä on muuta aluetta vähintään keskimäärin 10 metriä (Vipu-palvelussa tarkistettavissa)



Turvemaiden suojele ja maatalousmaaksi muusta käytöstä otettu ala / nurmivaatimus

- Vuodesta 2023 alkaen raivaamalla tai muutoin maatalousmaaksi otettuja turve- ja muita aloja koskee vaatimus nurmikasvustosta (ei koske sellaisia maatalousmaan aloja, jotka ovat viljelykelpoisia viimeistään 31.12.2022, eikä tilusjärjestelyjä tai alle 0.05 ha lohkon oikaisuja)
- Nurmikasvuston voi uusia vain suorakylvönä tai kevennetyllä muokkauksella niin, että kylvää uuden kasvuston välittömästi aiemman kasvuston muokkauksen jälkeen. Kyntää ei saa.
- Aloista tulee ajan mittaan pysyvän nurmen aloja

Puiden leikkauskielto

- Älä kaada tai leikkaa maatalousmaalla olevia puita 1.5.–31.7. välisenä aikana.
- Puu on vähintään neljä metriä korkea yksi- tai monirunkoinen, monivuotinen puuvartinen kasvi tai latvuksellinen puumainen pensas, jonka runko ja haarat kasvavat pystyyn tai yläviistoon ja jonka puumaiset varret kasvavat paksuutta ja pituutta. Puuksi katsotaan myös alle neljä metriä korkea kataja.
- Kaato- ja leikkauskielto ei koske pysyvien kasvien alaa eikä momasopimuksia.

Luonnonvaraisten lintujen suojelu

Luonnonsuojelulaki

Luonnonsuojeluohjelma

Luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu

NATURA 2000 -verkosto

Muut erityisesti suojeltavat lintulajit

MAATALOUSMAALLA

Maisemapiirteet

Vaarantaa - Heikentää

Pysyvät Natura -nurmet

Hyvää kevään jatkoa ja uuden kesän odotusta!

Päivi Hiltunen

Ylitarkastaja

Pohjanmaan ELY-keskus

Maaseutu- ja energiayksikkö

Puh. +358 503128561

paivi.hiltunen@ely-keskus.fi

Anne Koskinen

Ryhmäpäällikkö

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Maaseutu- ja energiayksikkö

Puh. +358 295 016 535

anne.koskinen@ely-keskus.fi

